

Het armenbos

door Paul Lammeretz

In de tweede helft van 1800 was het een slechte tijd voor de mensen. De lichamelijke conditie van grote delen van de Nederlandse bevolking was slecht; jonge en oude mensen, maar vooral de armen werden regelmatig geteisterd door allerlei ziekten. Epidemieën zoals die van cholera zaaiden dood en verderf onder de bevolking. In 1854 werd de wet tot regeling van het armbestuur van kracht, zodat men meer naar eigen inzicht de mensen konden helpen. In Limburg ontstonden veel kerkelijke armbesturen. Ook in Tungelroy was er armoede en de toenmalige rector Smeijers (rector van 1878-1886) richtte een verzoek aan bisschop Paradis (die toen goed bevriend was met de uit Tungelroy komende Stephanus Moonen, plebaan deken te Roermond), om ook in Tungelroy een armbestuur te mogen oprichten. Dit verzoek werd goedgekeurd op 7 november 1879 en reeds in januari 1880 werd het armbestuur opgericht.

Het bestuur was als volgt samengesteld:

Peter Smeets (1831-1892)

Peter Jan Niessen (1825-1883)

Jan Mathijs Verbael (1814-?)

Hendrik Henssen (1828-1906) en

Rector Smeijers (1836-1905)

In het jaar 1888 vond men dat men ook andere mogelijkheden moest zoeken om aan geld te komen voor het armbestuur. In 1888 kwam door het overlijden van Hendrina Geelen-Verberne een bijzonder huisje in de verkoop. Dit huisje lag op een perceel in de Tungeler Wallen aan de Telheidebaan. Peter Smeets kocht dit huisje op 6 april 1888. Vanaf dat moment werd het bos het zogenaamde "armenbos" genoemd. Momenteel is dit perceel nog steeds van de kerk. Wie bij het moordkruis links aanhoudt richting de Tungeler Wallen vindt na de landbouwgrond en het aspergeveld van Hillen links een perceel bos. Dit wordt het "armenbos" genoemd.

Zoals gezegd leefde daar de familie Geelen-Verberne en hun kinderen. Laten we hun stamboom eens nader bekijken:

1 Lambertus Geelen is geboren op 01-01-1802 in Weert, zoon van Joannes Geelen en Anna Wiermans. Lambertus is overleden op 07-12-1863 in Tungelroy, 61 jaar oud. Lambertus trouwde, 38 jaar oud, op 02-05-1840 in Weert met **Henrica Verberne**, 23 jaar oud. Henrica is geboren op 12-09-1816 in Mierlo, dochter van Petrus Verberne en Anna Maria Godifridi Eckendonk, van. Henrica is overleden op 13-03-1888 in Tungelroy, 71 jaar oud.

Kinderen van Lambertus en Henrica:

1 Petrus Joannes Geelen, geboren op 13-02-1841 in Weert. Petrus is overleden op 09-02-1902 in Weert, 60 jaar oud. Petrus trouwde, 35 jaar oud, op 17-05-1876 in Weert met **Maria Elisabeth Bergs**, 29 jaar oud. Maria is geboren op 21-10-1846 in Weert, dochter van Jan Mathijs Bergs en Apolonia Kortekaas. Maria is overleden op 08-09-1926 in Weert, 79 jaar oud.

2 Anna Maria Geelen, geboren op 05-03-1843 in Tungelroy. Anna is overleden op 24-08-1927 in Ell, 84 jaar oud. Anna trouwde, 32 jaar oud, op 03-04-1875 in Hunsel met **Petrus Jacobus Peeters**, 25 jaar oud. Petrus is geboren op 07-02-1850 in Hunsel, zoon van Hendrikus Peeters en Christina Deckers. Petrus is overleden op 03-05-1927 in Hunsel, 77 jaar oud.

Gezin Geelen-Muller: Vlnr: Toke Geelen-Schonkeren (Schonke Toke), Schonke Jan (Jan Geelen), moeder (zittend) Anna Catharina Muller, Stiena Geelen-Wulms (vrouw van Meusse Bert), Lotjes Drina (Drina Geelen), Ludovicus Hubertus Smullenaars, vader Godefridus Geelen (zittend), Meusse Bert (Bert Geelen) en Cornelis Geelen, een broer van Jan en Bert en Drina die reeds in 1923 stierf. De man zittend (Godefridus Geelen) was een zoon van Lambertus Geelen die in het huisje in het armenbos woonde.

3 Godefridus Geelen, geboren op 04-12-1844 in Weert. Zie onder.

4 Anna Catharina Geelen, geboren op 26-01-1847 in Weert. Anna is overleden. Anna trouwde, 31 jaar oud, op 20-06-1878 in Stramproy met **Joannes Jacobus Peeters**, 25 jaar oud. Joannes is geboren op 04-12-1852 in Stramproy, zoon van Theodorus Peeters en Anna Maria Houben. Joannes is overleden. **5 Thomas Geelen**, geboren op 14-07-1849 in Weert. Thomas is overleden. Thomas trouwde, 40 jaar oud, op 25-07-1889 in Weert met **Maria Gertrudis Smeets**. Maria is een dochter van Joannes Lambertus Smeets en Hendrica Kempen. Maria is overleden

6 Joanna Mechtildis Geelen, geboren op 07-01-1852 in Weert. Joanna is overleden. Joanna trouwde, 33 jaar oud, op 17-04-1885 in Hunsel met **Balthazar Hubertus Brunenberg**, 28 jaar oud. Balthazar is geboren op 06-01-1857 in Hunsel, zoon van Francis Brunenberg en Petronella Baats. Balthazar is overleden.

7 Jan Mathijs Geelen, geboren op 08-01-1854 in Weert. Jan is overleden op 09-10-1930 in Utrecht, 76 jaar oud. Jan trouwde, 40 jaar oud, op 21-03-1894 in Utrecht met **Maria Antoinetta Smaling**, 44 of 45 jaar oud. Maria is geboren in 1849 in Utrecht. Maria is overleden.

Dit gezin woonde dus in het huisje in het armenbos. Het derde kind, Godefridus Geelen, heeft nu nog een tak in Tungalroy zitten. Hij kreeg "Sjoonke Jan" die trouwde met Sjoonke Toke (Schonkeren):

Godefridus Geelen is geboren op 04-12-1844 in Weert, zoon van Lambertus Geelen (zie [1](#)) en Henrica Verberne. Godefridus is overleden op 29-04-1923 in Weert, 78 jaar oud. Godefridus trouwde, 32 jaar oud, op 06-04-1877 in Weert met **Anna Catharina Muller**, 30 jaar oud. Anna is geboren op 01-04-1847 in Weert, dochter van Charles Muller en Petronella Meulen. Anna is overleden op 05-02-1927 in Weert, 79 jaar oud.

Foto: Schonke Pier en Schonke Friedje met vader Schonke Jan en moeder Toke Geelen-Schonkeren

Kinderen van Godefridus en Anna:

- 1 **Petrus Hubertus Geelen**, geboren op 18-02-1878 in Tungalroy.
- 2 **Cornelius Geelen**, geboren op 31-10-1879 in Tungalroy.
- 3 **Petrus Joannes (Schonke Jan) Geelen**, geboren op 25-02-1882 in Tungalroy.
- 4 **Hendrina Geelen**, geboren op 17-03-1888 in Tungalroy.

Petrus Joannes (Schonke Jan) Geelen is geboren op 25-02-1882 in Tungalroy, zoon van Godefridus Geelen en Anna Catharina Muller. Petrus is overleden op 09-02-1902 te Weert. Petrus trouwde, 31 jaar oud, op 19-09-1913 in Weert met **Anna Catharina (Schonke Toke) Schonkeren**, 29 jaar oud. Anna is geboren op 17-01-1884 in Stramproy, dochter van Petrus Johannes Schonkeren en Christina Boogaard, van den. Anna is overleden op 01-12-1952 in Weert, 68 jaar oud.

Kinderen van Petrus en Anna:

- 1 **Godefridus (Schonke Friëdje) Geelen**, geboren 14-11-1918 te Heerlen. Overleden op 11-09-2002 te Weert. Getrouwd met Mieke Tijskens
- 2 **Petrus (Schonke Pier) Geelen**, geboren op 11-07-1914 in Weert, overleden op 21-01-2004 te Weert. Getrouwd met Lies Beelen.

De kinderen van beide broers leven momenteel nog én in Tungalroy en daarbuiten.

(foto: Schonke Friedje)

Terug naar het armenbos. Hier heeft dus een huisje gestaan en naar mijn mening moet dit huisje ergens op kaarten terug te vinden zijn. Toen het armbestuur van Tungalroy het huisje in april 1888 kocht verhuurden zij het door voor een paar gulden om zo de kas van het armbestuur te spekken. Het huisje werd afgebroken rond 1902, dus men heeft het nog 14 jaar aangehouden. Op oude kaarten zien we het huisje voor het eerst in 1850:

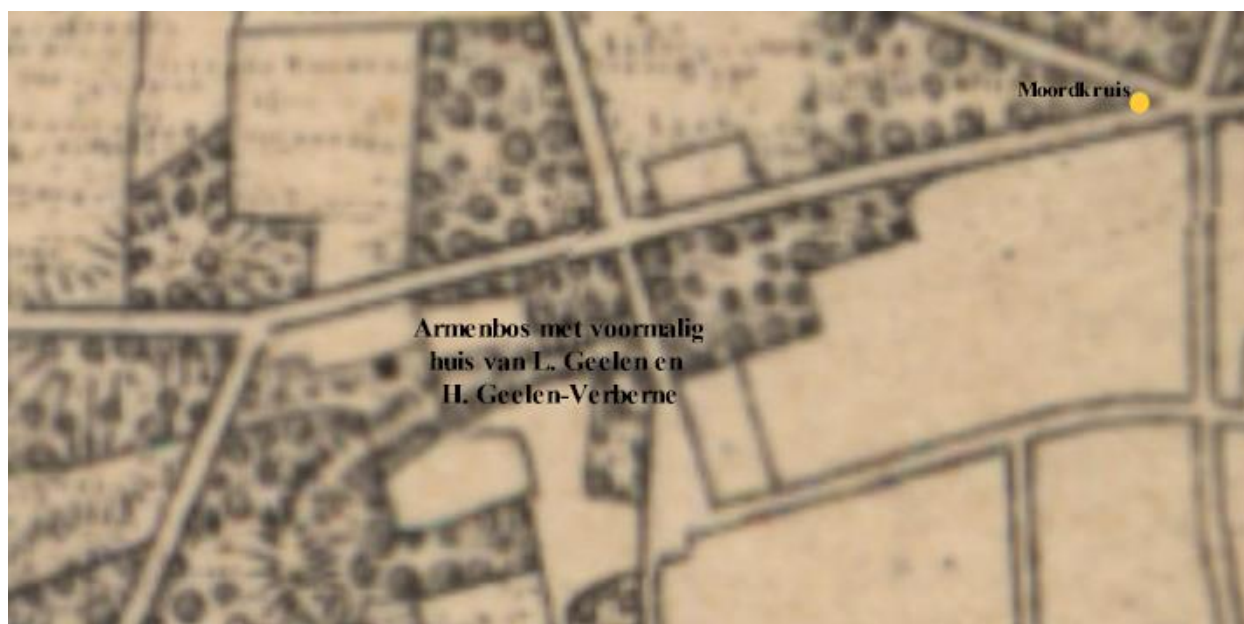
Kaart van 1850. Het huisje van Lambertus Geelen-Verberne lag toen "in the middle of nowhere". Je kon er komen via een weg door de Tungeler Wallen (van het voormalig Ambonezenkamp)

Kaart van 1865. Het perceel is nu beter afgebakend. De donkere vlekken eronder zijn de Tungeler Wallen, die vroeger nog verder doorliepen. Een gedeelte van de Tungeler Wallen aldaar is afgegraven tbv landbouwgrond. Het huisje lag dus erg beschermt.

Lambertus Geelen en Henrica Verberne trouwden in mei 1840. Wellicht zijn ze er ook direct gaan wonen.

Situatie in 1900.

VOLGNUMMER.	DAGTEKENING en JAAR der Inschrijving.	FAMILIENAAM. (FAMILIENAAM DER VROUW.)	VOORNAMEN. (VOLUIT GESCHREVEN.)	M. (mannelijk). V. (vrouwelijk). GESLACHT.	BETREKKING van elken persoon tot het HOOFD van het huisgezin. (Niet in te vullen voor afzonderlijk levenden.)	DAGTEKENING en JAAR der Geboorte.	Geboorteplaats. (Met aanwijzing der provincie voor inboor- lingen, van het land voor vreemdelingen.)	Burgerlijke Staat		KERK- GENOOT- SCHAP. (Elke bepaald op te geven.)	Ambt, Hoofd- beroep of Beroep, waarvoor men het hoogst is aangeslagen (Elke soort bepaald opgeven; voor ge- patenteerden in overeenstemming met het patent.)	HUIZING. (STRAAT, GRACHT enz., Wijk, HUISNUMMER.)
								Tijds de inschrijving.	VERANDERING en hare Dagtekening.			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1.		Verberne vrouw. Geelen	Henrica	11.	hooft	20 Sept. 1815	Nieulo NB	W		OL	Landbouwer	Tungelroy 852.
2.		Geelen	Thomas	16.	zoon	14 Juli 1840	Nieulo NB	O			ambt	

Gezinskaart van 1880-1900. Henrica Verberne overleed in 1888. Haar zoon Thomas Geelen woonde toen nog bij haar. Het huis was genummerd Tungelroy 852.

Na het overlijden van Henrica Verberne in 1888 en de aankoop door het armenbestuur werd het perceel gehuurd door Jan

Mathijs Stienen en zijn vrouw Mathea Jonkers. Jan Mathijs werd geboren op 09-08-1929 te Weert en stierf op 05-12-1900 te Weert. Mathea Jonkers was afkomstig uit Nederweert en werd geboren op 21-12-1838 en stierf op 15-03-1903 te Weert. Ze hadden geen kinderen. Wel verbleef er bij hun nog een neef: Petrus Hubert Janssen, geboren op 26-02-1867 te Grathem. Het is zeer waarschijnlijk dat dit de laatste bewoners van het huisje in het armenbos waren. Daarna werd het huis afgebroken. Op een kaart van 1902 is het huisje niet meer aanwezig.

Doordat door de bladeren van de bomen er elk jaar een behoorlijke laag humus vormen, zijn ook op kaarten die met warmtebeelden zijn gemaakt geen contouren meer zichtbaar. Ook een onderzoek met een metaaldetector leverde geen resultaat op. Toen het NAD en later het Ambonezenkamp achter het Armenbos gesitueerd werden liep er door de Tungeler Wallen een buis waar het rioolwater in een kuil in het armenbos terecht kwam. De loop van dat water is nog enigszins te zien en de kuil waarin het water terecht kwam ook. Soms stond het hele armenbos tot aan de weg onder water. Gelukkig hebben we de geschiedenis achter het armenbos wél nog kunnen achterhalen.